

Uniwersytet
Ekonomiczny
w Katowicach

Kolegium Zarządzania
Katedra Logistyki Społecznej
Kierownik Katedry:
Prof. dr hab. inż. Jacek SZOŁTYSEK

RECENZJA (OCENA) DOROBKU NAUKOWEGO
DR DOMINIKA ZIMON
NA POTRZEBY POSTĘPOWANIA HABILITACYJNEGO W DZIEDZINIE NAUK
SPOŁECZNYCH W DYSCYPLINIE NAUKI O ZARZĄDZANIU I JAKOŚCI

Podstawa opracowania recenzji

Podstawą formalną tej recenzji jest pismo Pana Prorektora ds. nauki Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie prof. dr. hab. Pawła Lula z dn. 16.10.2020., zlecające sporządzenie recenzji sprawie nadania bądź odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości Panu dr Dominikowi Zimon (zwanego dalej zamiennie „Kandydatem”) w związku z pismem Rady Doskonałości Naukowej z dn.29.09.2020 r. powierzającym mi funkcję recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania Kandydatowi stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych.

Merytoryczną podstawę recenzji stanowi przesłana dokumentacja dorobku naukowego Kandydata oraz załączone wybrane publikacje.

Informacje wstępne

Dominik Zimon jest doktorem nauk ekonomicznych w dyscyplinie towaroznawstwo, rozprawę doktorską „Uwarunkowania wdrażania i funkcjonowania systemu zarządzania jakością w wybranych organizacjach handlowych” zrealizował pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Tadeusza Sikory, recenzentami zaś byli: dr hab. Maciej Urbaniak, prof. UŁ, oraz dr hab. Stanisław Hornik, prof. UEK.

Swoje kompetencje naukowe wykorzystuje w działalności dydaktyczno – naukowej w trakcie pracy w Politechnice Rzeszowskiej (2006 - nadal), w Katedrze Ekonomiki i Funkcjonowania Przedsiębiorstw Transportowych. Początkowo był zatrudniony na stanowisku asystenta (2006-2012), następnie przez 7 lat był adiunktem, a od 01.01.2020 jest zatrudniony na stanowisku profesora uczelni. Prowadzi zajęcia na kierunkach: zarządzanie, logistyka oraz

bezpieczeństwo wewnętrzne, wykładając teorię oraz prowadząc ćwiczenia z: zarządzania jakością, normalizacji i systemów zarządzania jakością, metod i technik zarządzania jakością oraz zarządzania jakością w instytucjach związanych z bezpieczeństwem. Wypromował 160 dyplomantów, współorganizował konkursy i konferencje dla studentów, opracował we współautorstwie dwa podręczniki oraz napisał monografię „*Zarządzanie jakością w logistyce*”, która zyskała popularność również w obszarze dydaktyki szkół wyższych. Ta część pracy zawodowej jest powiązana z tematyką nurtu badawczego, jaki uprawia Kandydat.

Główne osiągnięcie naukowe

Głównym osiągnięciem naukowym Kandydata jest cykl publikacji „*Systemy i modele wspierające zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw*”, na który składa się 10 współautorskich artykułów, z wkładem Kandydata szacowanym między 70% a 85%. Artykuły zostały opublikowane w języku angielskim w latach: 2018 (1), 2019 (2) i 2020 (7)¹. Artykuły zostały opublikowane w: *International Journal of Quality and Reliability Management* (70 pkt. na liście MNiSzW) – 2 artykuły, *International Journal of Retail and Distribution Management* (70 pkt. na liście MNiSzW) – 1 artykuł, *Fibres and Textiles in Eastern Europe* (40 pkt. na liście MNiSzW – nie przypisany do nauk o zarządzaniu i jakości) – 2 artykuły, *Sustainability* (70 pkt. na liście MNiSzW) – 3 artykuły, *Journal of Productivity and Quality Management* (40 pkt. na liście MNiSzW) – 1 artykuł, oraz *International Journal for Quality Research* (100 pkt. na liście MNiSzW) – 1 artykuł. Wymienione artykuły są indeksowane w bazie Scopus, natomiast 5 z wymienionych – dodatkowo w bazie JCR. Z oświadczeń współautorów wynika, że Kandydat we wszystkich artykułach był wyłącznym autorem założeń i koncepcji, natomiast w badaniach, analizach i dyskusjach w dominującym stopniu – współautorem, zaś we wnioskowaniu w przewadze autorem. Można zatem stwierdzić, że dobór czasopism i ich ranga spełnia wymogi określone w art. 219 pkt 2 lit. b w zw. z art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, uwzględniając zarówno indeksowanie tych prac we wspomnianych bazach jak i obecność w wykazie czasopism MNiSzW z 18 grudnia 2019 roku. W tekście recenzji będę zamiennie ten zestaw publikacji nazywał „Osiągnięciem”.

Przedstawiony do oceny jako główne osiągnięcie cykl artykułów musi spełniać wymogi analogiczne do monografii, a zatem powinien być metodologicznie i merytorycznie spójny, struktura powinna odzwierciedlać sekwencję rozpoznania naukowego oraz w uzasadniony

¹ Należy zwrócić uwagę na to, że wniosek o przeprowadzenie postępowania datowany jest na 20 maja 2020 roku co oznacza, że wszystkie artykuły z 2020 roku (7 sztuk) powinny być opublikowane prawdopodobnie w 1 kwartale 2020 roku. Tymczasem artykuł *The influence of ISO 9001...* został oznaczony na stronie *Sustainability* z datą 23 maja 2020 (3 dni po dacie Wniosku), *Development of key processes along...* z datą 31 lipca 2020 (ponad dwa miesiące po dacie Wniosku). **Jak to jest możliwe?**

sposób wykazać wkład Kandydata w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości. Zatem to, czego w ciągu zaprezentowanych artykułów brakuje, powinno być w sposób właściwy (dokładny, zgodny z zasadami pracy naukowej i w oparciu o najnowszą wiedzę) zaprezentowane w autoreferacie. W takim kontekście następuje moja ocena.

Dla pełności opisu należy zaznaczyć, że Kandydat w 2018 roku poddał się ocenie w procedurze habilitacyjnej, prowadzonej w Politechnice Częstochowskiej, która zakończyła się negatywnie – trzech recenzentów nie poparło starań Kandydata o otrzymanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w oparciu przedłożoną monografię².

Tytuł cyklu artykułów: „*Systemy i modele wspierające zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw*” ma charakter statyczny, to jest nie prezentuje problemu, a raczej zakres rozważań, na który składają się trzy obszary: systemy i modele wspierające zarządzanie, łańcuchy dostaw oraz zrównoważone zarządzanie. Wymienione obszary koncepcyjnie powinny być spójnie połączone, a kanwą tego połączenia powinny być problemy (zagadnienia) jakie Kandydat chce rozwiązać wobec ich istotności, nie rozwiązania ich dotychczas przez innych badaczy (luka badawcza), oraz w wyniku powinna powstać spójna koncepcja, będąca istotnym wkładem w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości³.

Przesłanką podjęcia tematu przez Kandydata jest oczywista zależność, jaka współcześnie dotyczy kwestii zarządzania łańcuchami dostaw w obszarze gospodarczym – jest ona wprost pochodną celów logistyki gospodarczej i zarządzania logistycznego, jak również coraz silniejszego wpływu na zarządzanie logistyczne paradygmatu zrównoważonego rozwoju. Problem włączania składowej ekologicznej do zarządzania logistycznego jest od ponad 15 lat silnie eksponowany zarówno w literaturze przedmiotu, jak również w działaniach praktycznych. W kontekście teoretycznym pojawia się on w publikacjach związanych z logistyką zwrotną lub logistyką zieloną (to odmienne obszary). Kandydat uważa, że realizacja takiego proekologicznego zarządzania łańcuchami dostaw jest możliwa dzięki znormalizowanym systemom zarządzania (normom ISO), gdyż te systemy i samo zarządzanie łańcuchem dostaw mają zbieżne cele. Takie rozumienie tej zależności, polegające na zidentyfikowaniu zależności pomiędzy znormalizowanymi systemami zarządzania i funkcjonowaniem łańcuchów dostaw nie jest poruszane przez współczesnych badaczy, na co

² Monografia naukowa „*Znormalizowane systemy zarządzania a funkcjonowanie łańcuchów dostaw*” oraz pozostały dorobek był oceniany przez powołanych w dniu 11.09.2018 r. recenzentów: dr hab. Krzysztofa Rutkowskiego, prof. dr hab. Jerzego Łańcuckiego oraz prof. dr hab. Macieja Szymczaka. W recenzjach recenzenci zgodnie wskazywali na braki warsztatowe Kandydata (głównie metodologiczne), słabą warstwę merytoryczną, często nie odzwierciedlającą współczesnych uwarunkowań. Dlatego recenzenci zgodnie stwierdzili, że główne osiągnięcie naukowe nie spełniało wymogów, stawianych rozprawie habilitacyjnej.

³ Takie wymogi stawia art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz.1668) – osiągnięcie naukowe powinno stanowić znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny. Tego określenia dokonuje Kandydat we wniosku do Rady Doskonałości Naukowej oraz stosownej Rady Dyscypliny.

dowód Kandydat znajduje w systematycznym przeglądzie literatury według kryteriów, podanych na s. 10-11 Załącznika 4 do Wniosku. Stąd pojawia się pomysł na to, by zbadać „wpływ implementacji znormalizowanych systemów zarządzania na doskonalenie procesów wpływających na zrównoważone zarządzanie łańcuchami dostaw” (s.11 Załącznika 4). Wyszczególnione w załączniku 4 motywy podjęcia tej tematyki są sformułowane w sposób nieprecyzyjny⁴ i wewnętrznie niespójny⁵, a co najważniejsze – **te motywy mają charakter praktyczny, a nie są powodowane przesłankami teoriopoznawczymi⁶**. To bardzo istotny problem, gdyż kwestie **wdrażania norm ISO** coraz częściej są rozpatrywane z punktu widzenia biznesowego (użytecznego), szczególnie w kontekście procesu implementacji, a nie naukowego. Kandydat przedstawił sekwencję badań, która może zastępować tytuły rozdziałów w ewentualnej książce, natomiast do tych rozdziałów nie wskazał ich celów, nie dobrał (nie opisał) metod badawczych, hipotez lub pytań badawczych. Sformułowanie hipotez, też czy pytań *po pierwsze* – ułatwiłoby zrozumienie, czego *de facto* szukamy w obszarze nieznaney nam rzeczywistości, *po drugie* – byłoby ustawieniem drogowskazów na drodze do odkrywania nieznaney nam wiedzy (to w uproszczeniu), *po trzecie* – dawałoby przesłankę do wcześniejszego ostrzegania nas przed ścieżką praktyczną, która z teorią zazwyczaj niewiele ma wspólnego⁷, *po czwarte* – ułatwiłaby nam pozostawanie w rygorze metodologicznym, czyli byłoby to gwarancją (lub przesłanką) uznania wniosków za prawdziwe⁸. Innymi słowy nie wiadomo, dlaczego taka, a nie inna sekwencja została wybrana, co było warunkiem wystarczającym lub koniecznym do uznania, że cel danego rozdziału został zrealizowany i że na podstawie wyników poprzedzającego rozdziału można było przystąpić do prac nad kolejnym rozdziałem. Nie znamy też charakteru zależności między tymi rozdziałami (liniowa, czy też nie), czy kolejny rozdział jest w jakimś sensie uzależniony od realizacji wcześniejszego

⁴ „Stale wzrastające znaczenie gospodarcze regionu” (jakiego, którego?), „Chęć zbadania i porównania opinii organizacji...” (w sprawie czego?), „brak ogólnych modeli, ułatwiających łańcuchom dostaw wypracowanie koncepcji zrównoważonego zarządzania, uwzględniających ich indywidualne potrzeby i możliwości” (a czy modele nie zakładają ogólności i uproszczenia? Czy możliwości łańcucha dostaw i potrzeby mogą nie uwzględniać uwarunkowań ekologicznych narzuconych przez stosowne uwarunkowania prawne?)

⁵ Z jednej strony Kandydat jako przesłankę wskazuje „*dużą popularność ISO w Europie*”, z drugiej zaś strony -” brak długofalowych badań nad motywami wdrażania i *rezygnacji z certyfikatu ISO9001*”. Nawiasem mówiąc ta konstatacja wskazuje raczej na eksperckie podejście do praktycznego problemu, nie zaś na istnienie problemu naukowego.

⁶ Przesłanka „*brak w literaturze przedmiotu opracowań dotyczących badanej problematyki szczególnie w kontekście Europy Środowej i Wschodniej*” powinna podsunąć Kandydatowi wątpliwość w zakresie tego, czy przypadkiem ta problematyka nie ma charakteru naukowego? Szczególnie, skoro łańcuchy dostaw są współcześnie, mimo pandemii CoVid-19, stosunkowo rozbudowane w kontekście przestrzennym i zazwyczaj są rozpatrywane w oderwaniu od podziałów geopolitycznych, zaś wpływ geopolityki na mechanizmy łańcuchów dostaw rzadko ma charakter naukowy, ale zawsze użyteczny, to być może ta przesłanka powinna być sygnałem ostrzegawczym dla Kandydata, mówiącym o tym, że być może te problemy nie mają charakteru naukowego?

⁷ Co nie oznacza, że w praktyce nie można poszukiwać inspiracji dla rozważań o charakterze teoretycznym

⁸ Oraz możliwe do weryfikacji na drodze walidacji wyników.

rozdziału, czy kolejność rozdziałów jest istotna dla procesu wnioskowania, itd. Wspomniana sekwencja w czterech kolejno po sobie następujących rozdziałach przewiduje wypełnienie nich opublikowanymi artykułami: w rozdziale 1 – publikacja A1, w rozdziale 2 – publikacja B1, B2 oraz D1, w rozdziale 3 – publikacje C1, C3, D2, zaś w czwartym – poświęconym opracowaniu modeli – publikacje C2, E1 i E2. Dlaczego zatem zamysł tego cyklu został inaczej przedstawiony na rys.1 (s. 7 Załącznika 4) – składa się on z pięciu grup tematycznych, zaś część zatytułowana „wpływ standardu ISO 22000 na ograniczenie marnotrawstwa żywności w łańcuchu dostaw” została przydzielona do rozdziału 2 (D1) oraz 3 (D2)?

Kandydat wyznaczył sobie jako cel główny badań i rozważań natury teoriiotwórczej „*określenie wpływu znormalizowanych systemów zarządzania (ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000) na zrównoważone zarządzanie łańcuchami dostaw oraz opracowanie modeli wspierających ten proces*”⁹ (s.12 Załącznika 4). Precyzja języka jest niezwykle istotna, zatem warto byłoby dowiedzieć się, **czy ten wpływ jest badany obiektywnie**, czyli, że mamy do czynienia z sytuacją, w której w wyniku wdrożenia wymogów normy ISO następują zmiany w wynikach funkcjonowania łańcuchów dostaw (określane na podstawie mierników, wskaźników itd.) oraz jaki kierunek i jaką siłę ma ten wpływ, czy też **mowa o poglądach, lub przekonaniach, że taki wpływ istnieje?** Nawiasem mówiąc ten cel jest praktycznie tożsamy z celem monografii „*Znormalizowane systemy zarządzania a funkcjonowanie łańcuchów dostaw*”, która została negatywnie oceniona w procesie habilitacyjnym w 2018 roku. Świeżość i oryginalność tego zamysłu habilitacyjnego w takim zakresie znacznie zmniejsza się. Ten cel główny został zdekomponowany na cele szczegółowe, które odpowiadają zaprezentowanej sekwencji (nazwanej przeze mnie „rozdziałami”), w których Kandydat chce zbadać:

1. *przesłanki i motywy dotyczące rezygnacji z ponownej certyfikacji normy ISO 9001* – zatem musi to być chyba masowe zjawisko, bo nieliczne przypadki nie są warte badania, gdyż raczej nie wpływają na tworzenie jakiegoś trendu, który warty jest zbadania by ewentualnie przeciwdziałać takim zjawiskom, które z punktu widzenia tej normy są niepożądane. **Taki cel ma raczej charakter audytorski, a nie naukowy.**
2. *wpływ implementacji ISO na doskonalenie procesów zarządzania łańcuchami dostaw „z perspektywy ogniw pełniących w nim różne funkcje”*. Badając wpływ formalnie powinniśmy dowiedzieć się o jego kierunku oraz sile. Łańcuch dostaw to poszerzony podmiot – metaorganizacja, w skład której wchodzi różne ogniwka, pełniące różne funkcje – samo zarządzanie łańcuchem dostaw jest procesem stosunkowo skomplikowanym i jest powierzane różnym ogniwom łańcucha, bądź zlecane na zewnątrz łańcucha np. wyspecjalizowanych podmiotów. W zależności od rodzaju

⁹ Który proces ma Kandydat na myśli? Czy chodzi o proces wpływu systemów ISO na zarządzanie w sensie rezultatywnym, czy może na proces zarządzania – jeśli tak, to którego?

- łańcucha, będącego jedynie liniową formą realizacji przepływów w układzie sieciowym, stosowane są rozmaite strategie funkcjonowania tychże łańcuchów – zatem nie można uogólniać wniosków o zarządzaniu bez doprecyzowania o jakim typie łańcuchów jest mowa. **W istocie ten cel szczegółowy praktycznie pokrywa się z celem głównym.**
3. *wpływ norm ISO 9001 i ISO 14001 na zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw – kwestia kierunku i siły wpływu powinna być zbadana.*
 4. *wpływ ISO 22000 na marnotrawstwo żywności w łańcuchu dostaw – w opisie w załączniku 4 nie znajdujemy uzasadnienia dla doboru takich bądź innych łańcuchów dostaw. To kwestia, na którą zwracali uwagę recenzenci w poprzednim procesie habilitacyjnym. **Tu uwaga ogólna – łańcuchy dostaw różnią się w zależności od konkretnego układu gospodarczego (w logistyce gospodarczej) oraz od charakteru (powtarzalne, jednorazowe) czy strategii (odchudzone, zwinne itd.). To, co jest wspólne w łańcuchach dostaw, niezależnie od ich charakteru, to zaszyte w nich łańcuchy logistyczne. Zatem, **by móc pisać ogólnie o „łańcuchach dostaw” trzeba by pisać o „łańcuchach logistycznych”, w przeciwnym razie wnioskowanie można poszerzyć jedynie na grupy badanych łańcuchów, a tego tytuł cyklu nie przewiduje.*****
 5. *opracować modele usprawniające zrównoważone zarządzanie łańcuchami dostaw. Tu mam wątpliwość – czy chodzi o procesy zarządzania (podejmowania decyzji), czy też o wyniki tego procesu? Czy model (jako konstrukt) może usprawniać?*

Mając te cele oczekiwałbym w procesie pracy badawczej na sformułowanie przypuszczeń, wyznaczenie luk wiedzy, sformułowanie pytań badawczych, innymi słowy – przypisanie do poszczególnych celów częściowych, które w sumie powinny prowadzić do pełnej realizacji celu głównego – odpowiednich metod badawczych. Tymczasem na s. 13 i 14 znajdujemy wykaz następujących „metod badawczych”: badania ankietowe¹⁰, wywiady bezpośrednie, budowę modeli teoretycznych na podstawie analizy literatury¹¹ i badań własnych. Zapomniał o metodzie systematycznego przeglądu literatury, który zrealizował i opisał w Załączniku nr 4, o wspomnianych na s. 14 analizie studiów przypadku (o ile takie realizował) oraz nie uzasadnił doboru metod do zakresu i sposobu rozwiązywania problemów czy realizacji celów i nie wyszczególnił charakterystycznych dla tych metod hipotez czy pytań badawczych. Do tego zestawu Kandydat dodał metody graficzne i statystyczne. Takie deklaracje w tym obszarze wydają się potwierdzać opinie, jakie pojawiły się w trzech recenzjach w postępowaniu habilitacyjnym o „istotnych brakach metodologicznych” (prof. Szymczak), „istotnych brakach,

¹⁰ Literatura przedmiotu w kwestii badań ankietowych nie jest jednoznaczna – istnieją poglądy ze to technika badawcza, która stanowi podstawową formułę prowadzenia badań metodą sondażu diagnostycznego

¹¹ Czy budowanie modelu jest metodą badawczą czy konstruowaniem narzędzia?

błędach i mankamentach w warsztacie badawczym” (prof. Łańcucki), czy o tym, że w pracy „logika doboru próby badawczej, a właściwie jej brak, podważa wiarygodność tych badań”, „pytania opracowane przez Autora są bardzo powierzchowne i mało profesjonalne” (dr hab. Rutkowski). A przecież dyplom doktora nauk ekonomicznych potwierdza, że doktorant opanował umiejętność samodzielnego prowadzenia badań naukowych, już nie wspominając o umiejętności identyfikowania problemów naukowych¹².

Przechodząc do omówienia wyników, Kandydat grupuje je jednakowoż w układzie 5-elementowym, nie zaś 4-rozdziałowym, zatem odchodzi od obranej drogi badań i wnioskowania na rzecz zaprezentowanego pierwotnie układu z rys.1.

- A. Przesłanki wdrażania i przyczyny rezygnacji z certyfikacji znormalizowanych systemów zarządzania jakością – badania przeprowadzone w sposób wzdłużny, ciekawe w zamyśle, natomiast nieprecyzyjnie opisane z punktu widzenia metodologii doboru próby badawczej (grupa zakupowa), jak również ograniczeń wnioskowania (tzw. *limitations*), a przecież można znaleźć szereg powodów (poza wymienionymi na s.64 artykułu A1) by te badania uznać za jednostkowe i nie poddające się uogólnieniom. Faktycznie można opisać zdarzenia w tym artykule uznać za inicjujące zainteresowanie **wpływem przestrzegania** norm ISO na funkcjonowanie łańcuchów dostaw w rozmaitych kontekstach.
- B. Znormalizowane systemy zarządzania a funkcjonowanie wybranych procesów w łańcuchach dostaw. Z opisu, przedstawionego zarówno w Załączniku nr 4, jak również w artykule B1 wynika, że **Kandydat nie rozpoznaje podstawowych kategorii logistycznych**. Dobór tych podmiotów do badania, jak również niejasność w zakresie tego, czym te podmioty się zajmują, powoduje, że mam wątpliwości co do interpretacji wyników badań. Tu w 100% popieram pogląd K. Rutkowskiego, zaprezentowany na s.12-13 recenzji dorobku habilitacyjnego (z dnia 20 grudnia 2018 r.). Mimo ciekawego zamysłu badania procesów łańcucha dostaw, powiązanych z budowaniem zdolności konkurencyjnej, nie dowiedziałem się, które procesy łańcucha dostaw, na jakie ma wpływ operator logistyczny czy lider łańcucha dostaw, zostały poddane badaniu. Rys.1. z art. B1 wskazuje na poprawę jakości produktów (to poza wpływem operatora i lidera), zwiększanie partnerstwa w łańcuchu dostaw, minimalizacja kosztów logistycznych, poprawa jakości obsługi klienta i wzrost innowacyjności (innowacyjność praktycznie poza wpływem operatora i lidera). **W moim przekonaniu to badanie jest od początku nieudane**. Artykuł B2 łączy znormalizowane systemy zarządzania z zarządzaniem ryzykiem w łańcuchach dostaw. Niestety próby badawcze i podział

¹² O tym mówi art.13 pkt 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku *o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz.U. 2003 Nr 65 poz. 595), zgodnie z którą Kandydat otrzymał stopień doktora nauk ekonomicznych

podmiotów na grupy obciążony jest tym samym „błędem pierworodnym”, o którym szeroko w swojej recenzji pisał W. Rutkowski, J. Łańcucki na s. 9-10 i M. Szymczak na s.6. Sama narracja jest ciekawa, wyniki również, natomiast **prawomocność wniosku w kontekście błędów i niedociągnięć, sformułowanych w wymienionych recenzjach, jak również wobec podzielenia przez mnie tych poglądów, stawiają pod znakiem zapytania wartość naukową tego artykułu.**

- C. Zrównoważone zarządzanie łańcuchami dostaw w branży tekstylnej. Dobór tego przykładu (branża tekstylna) jest prawem autora, niemniej jakieś szersze uzasadnienie można było przywołać. **Dobór próby badawczej w artykule C1 jest słabo uzasadniony, niedokładny** (brak zwrotności – ile w stosunku do ogółu), zaś informacja : „19 polskich podmiotów i 9 słowackich (razem 28), 14 podmiotów zwróciło więcej niż jedną ankietę (kilka, gdyż wypełniło je kilku członków zarządu) – w rezultacie 43 respondentów wzięło udział w badaniach” (s.9 C1) wprowadza nie tylko zamieszanie, ale również pozwala sformułować następujące pytanie: *czy otrzymane wyniki dotyczą łańcuchów dostaw, czy poglądów kadry menedżerskiej, wreszcie – czy jeśli w jednych podmiotach odpowiadał jeden menedżer, a w innych np. 3, to czy te „inne” powinny trzykrotnie być brane pod uwagę, zniekształcając wyniki, czy może jakieś uśrednione rezultaty tych trzech menedżerów powinny być brane pod uwagę i reprezentować jeden łańcuch?* W ograniczeniach autorzy wskazują, że to badania pilotażowe i że w przyszłości powinny być replikowane na większą próbę, niemniej nie rozwiewają wątpliwości, zadanych w sformułowanym powyżej pytaniu. Artykuł C2 zawiera propozycję konceptu poprawiającego zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw w przemyśle tekstylnym i bazuje w głównej mierze na modelu graficznym, opracowanym w monografii „Znormalizowane systemy zarządzania a funkcjonowanie łańcuchów dostaw” na rys.27 (s.157). W tym artykule (C2) propozycja konceptu w postaci modelu graficznego oznakowana jest jako rys.1 i w oparciu o ten model autorzy opisują, **w kontekście odległym od narracji naukowej**, kwestie wizji, misji łańcucha dostaw, tworzenie wartości dla interesariuszy, współpracę z dostawcami, wdrażanie standardów ISO 14001, wsparcie dla zarządzania i technologii, integrację w łańcuchu dostaw, zarządzanie ryzykiem czy projektowanie z uwzględnieniem koncepcji zrównoważonego rozwoju. Sami autorzy zwracają uwagę na to, że zaproponowany model nie może być zweryfikowany, lecz jest pierwszym krokiem w tym kierunku i ma wiele ograniczeń, w tym wymieniono wysokie koszty wdrożenia, co prawdopodobnie ogranicza portfel zainteresowanych do dużych podmiotów, wymaga w celu wdrożenia współpracy wszystkich członków top menedżmentu i wszystkich ogniw w łańcuchu dostaw. Artykuł ma charakter koncepcyjny, silnie nawiązuje do wyników wspomnianej uprzednio monografii habilitacyjnej – szkoda, że o tej inspiracji Kandydat nie wspomniał

w artykule w treści, jak również w wykazie literatury. Artykuł C3 zgodnie z informacją, podaną przez Kandydata, prezentuje właściwy proces badawczy. W badaniach sformułowano przy pytaniu o stopień, do jakiego organizacje, które wdrażają ISO 9001 (pytanie 1) oraz ISO 14001 (pytanie 2) zauważają wpływ tej normy na doskonalenie wybranych aspektów zrównoważonego zarządzania łańcuchami dostaw (SSCM), oraz (pytanie 3) czy ISO 9110 oraz ISO 14001 wspierają się wzajemnie w kontekście poprawy SSCM w łańcuchach dostaw branży tekstylnej. W badaniach wzięło udział 105 organizacji (z Polski, Czech i Słowacji – zwrot na poziomie 17%), badanie ankietowe z pytaniami na 5-stopniowej skali Likerta, podmioty podzielone na 3 grupy (45 podmiotów z ISO 9001, 32 z ISO 14001 oraz 28 podmiotów posiadających obie normy ISO). **Badano opinie menedżerów.** Wyniki badań zaprezentowano w kontekście aspektów środowiskowych, logistycznych i otoczenia gospodarczego oraz benefitów dla łańcuchów dostaw w przemyśle tekstylnym są ciekawe i wskazują na to, że podmioty funkcjonujące w przemyśle tekstylnym powinny rozważyć wdrażanie znormalizowanych systemów zarządzania.

- D. Wpływ standardu ISO 22000 na ograniczenie marnotrawstwa żywności w łańcuchu dostaw. Drugi zakres badań (obok branży tekstylnej) jest gospodarowanie żywnością. Uzasadnienie tej tematyki w zasadzie nie zostało podane – stwierdzono jedynie, że to problem, z którym trzeba sobie poradzić. Tej tematyce Autor poświęcił 2 prace (D1 i D2), zaś w Załączniku 4 wskazał na 3 pytania – dwa powiązane z ISO 22000 (czy implementacja tej normy wpłynie na skuteczniejszą realizację procesów logistycznych w łańcuchu dostaw żywności, oraz wpłynie na ograniczenie marnotrawstwa żywności) oraz jedno pytanie – czy uzyskane wyniki będą się różniły ze względu na obszar prowadzonej działalności (Europa Środkowa i Wschodnia vs. Zachodnia). Badania objęły firmy Portugalskie oraz Polskie i Słowackie. Na powyższe pytania uzyskano odpowiedzi w artykule D1, natomiast w D2 odpowiedziano na te pytania w obszerny sposób. Istota odpowiedzi zawarta jest również w Załączniku 4 na s.19-20.
- E. Opracowanie modeli wspierających zrównoważone zarządzanie łańcuchami dostaw. Tej tematyce poświęcone są dwa artykuły cyklu: E1 i E2 i bazują one na następującej przesłance: proces zrównoważonego zarządzania łańcuchem dostaw, by móc być realizowany, najpierw musi być wdrożony, zatem **przydatne będzie stworzenie modeli wdrażania** takiego zarządzania w łańcuchach dostaw. Zaproponowane zostały trzy modele: reaktywny, kooperacyjny i aktywny – wszystkie mają postać bardzo ogólną i nie są uproszczonym odzwierciedleniem rzeczywistości, jak by tego należało oczekiwać, zatem nie pozwalają na zrozumienie zachodzących zjawisk i ich zależności (rys.2,3 i 4 E1). W E2 mamy uzupełnienie treści modelowych o uwarunkowania

wdrażania koncepcji zrównoważonego zarządzania łańcuchami dostaw oraz został zaproponowany model uwzględniający wytyczne 17UNSDGs (rys.5 E2).

Zaprezentowany cykl artykułów w pewnym zakresie **można traktować jako całość pod warunkiem, że owa całość (spójność, logika) jest we właściwy sposób opisana i uzasadniona w dokumentacji**¹³. Dostarczony w załączniku 4 opis jest dalece niewystarczający, stąd narracja, jaka powstała w wyniku połączenia 10 artykułów i dokonanego opisu jest niekompletna, w pewnych zakresach niedostatecznie uzasadniona. Odczuwam poważny niedosyt w zakresie zdefiniowania kluczowych pojęć, które występują w tym cyklu, a mają nie zawsze doprecyzowane znaczenie – np. kluczowe pojęcie „łańcuch dostaw”, „operator logistyczny”, „lider w łańcuchu”, „model” i „system” (czy to dla Kandydata są zamiennie stosowane pojęcia, czy też model i system oznaczają zupełnie co innego)¹⁴. Szczególnie dwa ostatnie pojęcia są dla mnie intrygujące, bo występują w tytule cyklu, o systemach Kandydat w zasadzie nie wspomina, zaś modele w Jego wykonaniu nie są przekonujące i dla wielu czytelników zapewne z gruntu nie są modelami, a jakimiś schematami. Niekorzystne wrażenie (oraz skutki) wywierają problemy w metodologicznej poprawności, zauważalne są liczne błędy metodyczne, zatem można mieć wątpliwości co do wiarygodności wniosków. **Nie byłoby tej uwagi, gdyby Kandydat pisał pracę popularną lub gdyby był to poradnik.**

Powracając do deklaracji ze s.11 Załącznika 4, Kandydat deklarował, że nadrzędnym celem **było określenie wpływu implementacji znormalizowanych systemów** zarządzania na doskonalenie procesów wpływających na zrównoważone **zarządzanie łańcuchami dostaw**, tymczasem Kandydat zaproponował **modele wdrażania koncepcji zrównoważonego rozwoju w łańcuchu dostaw** (s.20 Załącznika 4) i **nie dla całej kategorii łańcuchów dostaw**, a dla łańcuchów dostaw w sferze żywności i w branży tekstylnej. Ponadto wśród celów szczegółowych (s.12 Załącznika 4) spotykamy cel 5 „Opracowanie **modeli usprawniających zrównoważone zarządzanie łańcuchami dostaw**”, zaś na s.20 Załącznika Kandydat informuje, że celem było „zaproponowanie ogólnych **modeli wdrażania zrównoważonego zarządzania...**”, a to zupełnie odmienne cele. Gdyby Kandydat sformułował pytania badawcze, tezy czy hipotezy i postąpił zgodnie z istotą rygoru

¹³ Plasując artykuły w opisaną warstwę kontekstową i uzupełniającą można stworzyć gotową książkę, uwzględniając jednakże, że formalnie taka książka zawierałaby praktycznie całość wcześniej opublikowanego tekstu. Niemniej tylko w takim układzie można uznać, że cykl artykułów jest równoważy opublikowanej monografii.

¹⁴ Ponieważ nie zostały wymienione pojęcia zdefiniowane, posłużyłem się pracą „Znormalizowane systemy zarządzania a funkcjonowanie łańcuchów dostaw”, gdyż została zgłoszona w tym wniosku jako dodatkowe osiągnięcie. Niestety w zakresie zdefiniowania tych pojęć podzielałam krytyczne uwagi recenzentów z poprzedniego postępowania habilitacyjnego i obawiam się, że Kandydat ma słabą wiedzę w obszarze, w którym próbuje realizować swój zamysł naukowy.

metodologicznego, wówczas zauważyłby nielogiczność, nieciągłość i woluntaryzm w swoich rozważaniach. Ponadto, zaproponowany dla tego cyklu artykułów tytuł „Systemy i modele wspierające zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw” nie został wypełniony treścią artykułów, zatem nie odpowiada zawartości zaproponowanego osiągnięcia naukowego. **Zatem Kandydat nie zrealizował swojego zamierzenia**, zignorował wstępne deklaracje i w rezultacie Jego osiągnięcie naukowe jest odległe od pierwotnego zamysłu.

Pozostałe osiągnięcie naukowe

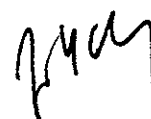
Kandydat jako pozostałe osiągnięcie naukowe wskazał na monografię „Znormalizowane systemy zarządzania a funkcjonowanie łańcuchów dostaw” (Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów, 227 s.). Ta monografia podlegała ocenie w poprzedniej procedurze habilitacyjnej w roku 2018-2019 i uzyskała trzy negatywne recenzje. Ja w pełni te negatywne oceny podzielałam.

Pozostała ocena aktywności naukowej

Kandydat wskazuje na autorstwo lub współautorstwo ponad 120 prac (w tym 50 w j. angielskim), w tym 14 prac opublikowanych przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora. Publikuje w czasopismach z listy MNiSzW, 32 publikacje znajdują się w indeksowanej bazie Scopus, 38 w Web of Science.

Wpływ Kandydata na środowisko może być oceniony na podstawie uznania środowiskowego, które wyraża się w postaci zainteresowania dla Jego dorobku naukowego. Taką miarą jest również **współczynnik cytowań** z uwzględnieniem innych, pozamerytorycznych przesłanek cytowania danego autora. W dniu 06 stycznia 2021 roku Kandydat mógł się pochwalić 571 cytowaniami, współczynnikiem Hirscha 12, H10 – 170 w bazie Google Scholar. Nie sprawdzałem w pozostałych bazach, stąd, odnosząc się do informacji, zawartych w dokumentacji przewodu habilitacyjnego można zauważyć, że w bazie Web Of Science (WOS) Kandydat posiada 131 cytowań – indeks 7, oraz że posiada 163 cytowania i indeks 7 w Scopusie. Sumaryczny IF wyniósł w dacie sporządzenia dokumentacji 16,701. Należy zatem stwierdzić, że **rozpoznawalność Kandydata jako autora prac publikowanych jest stosunkowo wysoka.**

Kandydat ma bardzo dobrze rozwinięty system współpracy międzynarodowej, Jego aktywność publikacyjna z tym związana jest wysoka. Świadczy o tym na przykład zaprezentowany cykl artykułów (piszę tu w kontekście zaistnienia publikacji, nie zaś zamysłu

całościowego cyklu artykułów, zebranego jako podstawy do wniosku habilitacyjnego). Brał udział w 3 projektach finansowanych w zagranicznych środkach.

Konkluzja

Wymogi, jakie musi spełnić kandydat, by otrzymać stopień naukowy doktora habilitowanego, są na przestrzeni wielu lat niezmiennie, mimo kilku zmian w ustawodawstwie, regulującym te kwestie. W obecnie obowiązujących przepisach od kandydata wymaga się posiadania w dorobku osiągnięcia naukowego / osiągnięć naukowych, stanowiących **znaczny wkład kandydata w rozwój określonej dyscypliny** oraz wykazywania się **istotną aktywnością naukową, realizowaną w więcej, niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej**. Analiza tego zapisu wskazuje nie na obowiązek posiadania licznego dorobku, będącego przedmiotem publikacji nawet w czasopiśmie z listy MNiSzW, ale posiadania w tym dorobku takich pozycji, które stanowią ów **znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości**.

W artykule opublikowanym w *Organizacji i Kierowaniu* w grudniu 2016 roku napisałem, cytując J. Strużyńkę: „Naukowym – w moim przekonaniu – jest działanie zmierzające do wzbogacenia wiedzy w dyscyplinie naukowej, w której prowadzimy badania. Nauka w odróżnieniu od wiedzy potocznej powinna dostarczyć „bogatszej” wiedzy o świecie, oczekuje się od niej rozwiązywania problemów „niebanalnych” i ważnych z punktu widzenia czysto poznawczych potrzeb ludzi, jak i praktyczno – życiowych. Takich pomysłów na to, jak można wzbogacać wiedzę jest wiele – począwszy od uwzględnienia w badaniu *nowego, dotychczas nieuwzględnionego* przez innych badaczy czynnika, składnika, fragmentu a nawet całego przedmiotu badań, *dodawanie elementów lub całych fragmentów* do konstrukcji rozpowszechnionych rozwiązań teoretycznych, *wzbogacanie* nowych i rozwijanie dopiero rodzących się idei, *łączenie wiedzy ze swojej dziedziny z wiedzą innych teorii, budowanie nowej teorii* na fundamencie innych teorii”¹⁵. Prof. Jan Wiktor w opublikowanym w 2019 roku artykule „*Recenzja osiągnięć naukowych w postępowaniach awansowych – między jakością oceny a formalizmem rozstrzygnięć Ustawy 2.0*”¹⁶ omawiając kwestie znacznego wkładu w rozwój danej dyscypliny naukowej i znacznej aktywności naukowej zwrócił uwagę na synonimy deskryptora osiągnięcia „znaczny” – znaczący, duży, istotny, poważny, doniosły.

Dwa lata temu Kandydat podjął próbę uzyskania stopnia doktora habilitowanego w oparciu i dorobek oraz monografię naukową. Zapoznałem się zarówno z tą monografią, jak

¹⁵ J. Szoltysek, *Pułapki pracy naukowej. Refleksje metodyczne*, OiK Warszawa 2016

¹⁶ J. Wiktor, *Recenzja osiągnięć naukowych w postępowaniach awansowych – między jakością oceny a formalizmem rozstrzygnięć Ustawy 2.0*, E-mentor 2019, nr 1(78)

również ze szczegółowymi recenzjami, sporządzonymi wówczas na potrzeby tamtej procedury. W tym kontekście zastanawia mnie, dlaczego, posiadając 3 szczegółowe recenzje poprzedniego osiągnięcia naukowego – monografii zatytułowanej „Znormalizowane systemy zarządzania a funkcjonowanie łańcuchów dostaw” – wraz z licznymi i istotnymi uwagami natury metodologicznej, naukowej i utylitarnej, Kandydat całkowicie zignorował wszystkie uwagi krytyczne, zaś wskazane niedociągnięcia, czy raczej błędy natury metodologicznej (czyli szerszej, niż metodycznej) nie zostały wykluczone w kolejnych badaniach, które były kanwą dla znacznej części artykułów, zaprezentowanych w cyklu artykułów zadeklarowanych jako główne osiągnięcie. To nie jest jakieś przeoczenie (dotyczy to kilku artykułów), ale ignorowanie opinii osób bardziej doświadczonych w prowadzeniu badań naukowych i uparte tkwienie w przekonaniu, że to trzech profesorów, oceniających książkę Kandydata w sposób niezależny od siebie, którzy zauważyli te same błędy, się myli, a nie Kandydat. Ja również te błędy zauważam. Moje zaskoczenie jest tym większe, że tą nieudaną książkę Kandydat ponownie zgłasza jako osiągnięcie w grupie „pozostałych osiągnięć”.

Dlaczego według mnie Kandydat nie spełnia wymogów by otrzymać stopień naukowy doktora habilitowanego? Nie spełnia On podstawowego wymogu osiągnięcia znacznych (istotnych, doniosłych, poważnych) osiągnięć naukowych. Temu wymogowi nie sprostала kiedyś książka „Znormalizowane systemy zarządzania a funkcjonowanie łańcuchów dostaw”, a teraz nie spełnia zaprezentowany cykl artykułów. Problem prawdopodobnie polega na tym, że po niepowodzeniu w poprzedniej procedurze Kandydat pośpieszył się z kolejnym wnioskiem sądząc, że liczba wieloautorskich publikacji opublikowanych w czasopismach z listy MNiSzW jest warunkiem wystarczającym dla osiągnięcia sukcesu. Tymczasem w tym okresie **Kandydat nie poprawił jakości strony metodologicznej** znacznej części prac, które przedłożył do oceny. Błędy i niedociągnięcia, powtarzające się w poprzedniej monografii, jak i w opracowaniu opisowym zaproponowanego cyklu artykułów, świadczy o **niedojrzałości metodologicznej** Kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego.

W Załączniku 4 przedstawia swoją opinię, uzasadniającą wkład w rozwój dyscypliny jako „wpływ na rozwój nauk o zarządzaniu, gdyż ukazują w jaki sposób systemy i koncepcje zarządzania jakością mogą usprawniać podsystemy logistyczne”. **Czy to jest wkład w rozwój dyscypliny, czy może fragment pracy eksperckiej?** Czy „opracowanie koncepcji i modeli usprawniających proces wytwarzania produktów i racjonalizujących wykorzystanie zasobów ma charakter wkładu w rozwój nauki? Czym w takim razie jest nauka? Prawdopodobnie Kandydat nie rozróżnia działalności eksperckiej, praktycznej od działalności naukowej.

Prace Kandydata są ciekawe, efektownie napisane, lecz niestety według mojej oceny, nie stanowią znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości nie tylko ze względu na niezrozumienie, czym jest nauka i co jest naukowe, ale

również ze względu na wymykanie się prac Kandydata spod rygorizmu metodologicznego.

Na czym polegają szanse Kandydata w przyszłości – na tym, że prawdopodobnie jest pracowity, ma zdolność do stosunkowo dobrego pisarstwa zarówno popularyzującego, jak i praktycznego. Jest sprawnym kierownikiem i wykonawcą projektów badawczych oraz pozyskuje partnerów do współpracy naukowej.

Biorąc pod uwagę ocenę cyklu artykułów, zatytułowanego „*Systemy i modele wspierające zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw*”, ogólną ocenę dorobku naukowego ocenianego na podstawie Ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz.1668 z późniejszymi zmianami) stwierdzam, że wniosek dr Damiana Zimona nie spełnia wymogów osiągnięcia istotnych osiągnięć naukowych, zatem **wnioskuję o odmowę nadania Mu stopnia doktora habilitowanego**. Wniosek kandydata jest zdecydowanie przedwczesny.

Katowice, 07 stycznia 2021 r.

A handwritten signature in black ink, consisting of several stylized, connected loops and lines, positioned to the right of the date.